

# KŘESŤANSKÉ LISTY A HUSŮV LID

časopis Národní Jednoty československých Protestantů v Americe a v Kanadě

Ročník LXI (XX) Chicago, Illinois, říjen (October) 1959 číslo (No.) 10

Entered as second-class matter at the Post Office at Chicago, Illinois. Additional entry at Taylor, Texas. Acceptance for mailing at a special rate of postage provided for in section 1103. Act of October 3, 1917, authorized July 11, 1918.

Michal Lúčanský:

## Pieseň

*SKLOŇ sa k nám dnes, Hospodine,  
Duchom svojim posvať nás;  
Duša naša v hriechu hynie,  
udeľ milosť, v láske spas.  
Zmeň srdce v svoj svatý chrám,  
zrak veď k nebies výšinám,  
tam kde duše domovina,  
v ríšu večnú svojho Syna.*

*V službu Tvoju oddávame  
dom tento, večný Bože,  
milosť Tvoja ako v chráme  
i tu nám žehnať môže.  
Ty sám zhoj srdc mnoho rán,  
a keď padne tela stán  
uved' i nás, dieťky svoje  
tam, kde sľúchnu hriecha boje.*  
(Golgota, verše z r. 1933)

Přemysl Pitter:

## Znaky věřících.

Členové různých spolků a hnutí užívají odznaků, barev a krojů, aby jimi prokázali svou příslušnost. Také křesťané rozličného ražení se odlišují zvláštními znaky, jako jsou rozmanité kříže, kalich a mnoho jiných symbolů. Tato poznávací a rozeznávací znamení nejsou však zárukou pravosti víry. Je možné nějak poznat ty, kdo opravdu křesťany jsou a kdo se za ně jen vydávají? Kdo nikoli jen vnějšími odznaky se hlásí ke Kristu, ale kdo skutečně slouží jeho věci? Jsou nějaká společlivá znamení, podle nichž možno seznat, zda ten či onen člověk, který se křesťanství dovolává, není prorok falešný nebo pokrytec, a zda jiný, jenž křesťanství odmítá, nestojí

ve skutečnosti Kristu blíže než jeho matrikoví vyznavači?

Ježíš toto zmatení předvídal. Práví: "Přijdou mnozí v mém jménu a svedou mnohé." Proto při loučení s učedníky zjevuje jim neklamně znaky, podle nichž se poznají ti, kdo jej opravdově přijali a které on pověřil. "Ty, kteří uvěří," praví, "budou provázeti tato znamení: v mém jménu budou vymítati d'ábly, jazyky novými mluvíti, hady bráti a jestliže by co jedovatého pili, jim to neuškodí; na nemocné budou ruce vzkládati a dobře se míti budou." (Mar. 16, 17-18.)

Prvním průkazem je schopnost ve jménu Kristově vypuzovati démony.

Dábelství posedlo lidstvo, ranilo je slepotou, zmátlo mysl lidí a ovládlo je tak, že se navzájem vraždí, rozbíjejí všecko kolem, činí sami sobě to nejhorší, uvrhují se do nemocí, vymýšlejí si lži, jimž pak sami věří. To všecko protože, jejich srdce naplnily démonské síly. "Množství je jméno mé," praví o sobě satan. A přece kamkoli vstoupil Kristus, satan musí odejít. Proč? Protože Kristus znamená lásku, čistotu, pravdu. Kam vniká světlo, tam ustupuje tma, mizí blud, hřích a nemoc. Člověk vstává uzdraven a jde cestou, kterou mu značí Kristus.

Tak působí i ti, kteří kráčeji ve jménu Kristově, to jest mají jeho ducha. Vnášejí mír a bratrství, rozněcují světlo duchovního poznání, jež zahání temno nevědomosti a vedou ke zdroji síly, která je větší než síla a moc satanova. Schopnost vypuzovati démony je dána těm, kdo sami démonským silám nepodléhají, protože se zapojili v Boha.

Druhým znakem věřících je schopnost mluvíti novými jazyky.

(Pokr. na stránce 147)

## KŘESTANSKÉ LISTY a HUSOV LID

Christian Journal and the People of Hus

Křesťanské Listy 1898 Husův Lid 1940

Vychází měsíčně. Vydává Národní Jednota  
československých Protestantů v USA  
a KanaděPublished monthly by the National Union of  
Czechoslovak Protestants of AmericaRedaktor (Editor) ..... J. P. Tatter  
Box 59, Hillsboro, Wisconsinčlánky, zprávy pro časopis a knihy k recenzi  
posílajte na redaktora.

Za své příspěvky odpovídají autoři sami.

Předplatné — Subscription \$2.00 per year.  
Předplatné, milodary na časopis, jakož i pří-  
spěvky Jednotě pro uprchlíky, na mlátko pro  
děti běženců a na léky pro děti trpících, za-  
sílajte laskavě na adresu pokladníka Jednoty:Mr. John Opie, 4800 South Hoyne Ave.,  
Chicago 9, IllinoisReturn Address Adresa Administrace  
5700 Eastwood Ave., Chicago 30 Ill.*Redakční*

Patrně až někdy počátkem příštího roku budeme moci správně zhodnotit návštěvy ruského ministerského předsedy Chruščeva v USA. a chystaná návštěva pres. Eisenhowera v Sovět. Svazu. Doufáme však, že nějaké dobro z návštěv vzejde všemu lidstvu. Většina z nás byla překvapena klidným a nechtuným přijetím ruského diktátora. Jistě mu nemohlo ujít to, že průměrný americký občan myslí pro sebe a že sotva uvěří ihned jeho úsměvům a mírovému poselství dokud toto nebudou následovány skutky. Doposavad za vším, co Mr. Chruščev řekl, byla stejná filosofie Marx-Leninského komunismu, na který jsme od představitelů Sovětského svazu zvyklí. Pro Ameriku však Mr. Chruščev to ozdobil čokoládovou polevou, aby to bylo stravitelnější. — Je si jen přát, a snad tomu tak i zde bude, aby si Mr. Chruščev uvědomil, že am. svobodný způsob života je silný, ba silnější, jak věříme, než komunismus, a že komunismus nakonec neobstojí jako system, protože nemá pochopení pro svobodu jednotlivce. President Eisenhower dobře při-

pomněl, že nemáme žádný system pod kterým by američtí občané žili. My máme způsob života (American way of life). Naše společnost má zájem o to, aby poskytla každému jednotlivci maximální podmínky k naprosto svobodnému vývinu jeho schopností. Vláda je k tomu, aby mu v tom pomáhala, ale nikoliv, aby tento vývoj řídila neb diktovala. A protože věříme, že cit pro svobodu, úcta k svobodě a láska pro svobodu jest člověku vrozenou vlastností, proto také jsme pevně přesvědčeni, že nynější komunistické státy stojí v cestě skutečnému pokroku. Věříme, že lidstvo se nakonec rozhodne pro svobodu proti diktatuře!

\* \* \*

**Marxismus a třídní nenávisť.**

Marxismus na základě hlubokého poznání vývoje dějin a zkušeností proletariatu učí, že pouze bojem, třídní nenávisť je možno uskutečnit společnost, ve které budou skutečně lidské vzájemné vztahy lásky, soudružské pomoci, vzájemné spolupráce a hlubokého porozumění. Opravdová láska mezi lidmi je podmíněna třídní nenávisť. Tento fakt není "výmyslem komunistů" ani věcí nějaké "zaujatosti proti náboženství," nýbrž vyplývá objektivně z historického stavu společnosti, založené na soukromém vlastnictví výrobních prostředků. Správná a nutná je nenávisť k těm, kteří brání štěstímu životu pracujících.

Marxismus-Leninismus o náboženství, str. 25. Příručka k stranickému školení. Vydalo oddělení propagandy a agitace ÚV KSČ. 1959.

\* \* \*

**KNIHY JEDNOTY**

Jednota má na skladě několik výtisků následujících publikací:

Přemysl Pitter: Domovu a exilu (\$1.00)

M. Spinka: Church in the Communist Society (50c).

J. A. Comenius: The Bequest (překlad prof. M. Spinky) — (50c).

Jan Karafiát: Broučci (60c).

J. L. Hromádka: Masaryk mezi věřejškem a zítřkem (50c)

Objednatí můžete u Národní jednoty čsl protestantů, c/o Mr. John Opie, 44800 South Hoyne Ave., Chicago 9, Illinois.

## ZNAKY VĚŘÍCÍCH —

(Dokončení ze str. 145)

Zajisté i řeč Kristových učedníků je jiná než řeč lidí, do jejichž niter neproniklo evangelium Kristovo. Tato řeč se nevyznačuje zbožnými výrazy, ale láskyplnou přímostí a pravdivostí. Učedníci Kristovi jsou jeho vyslanci v tomto světě a konají zde jeho dílo. Znají jazyk světa, kterým sami do nedávna mluvili, dokud nepoznali jiný svět, v němž nevládne lidský rozum, nýbrž Boží moudrost. Proto mají plné porozumění pro ty, kdo se v tomto přízemním světě pohybují. Dovedou však k nim promluvit jazykem novým, jenž jim odhaluje pravdy a skutečnosti, o jakých se jim dosud nezdálo. Řízení moudrostí ducha dovedou promluvit ke každému jeho vlastní řečí, jazykem, jemuž nejlépe rozumí. To není ta řeč stará, na kterou jsou zvyklí z denního života, ani to není řeč spasených domýšlivců a pokrytců. Je to nová řeč, a přece duši tak známá, řeč domova, ježž opustila a do něhož se musí navrátit. Takovými jazyky mluvili apoštolé, když přijali ducha svatého, takže lidé nejrůznějšího druhu a původu jim rozuměli.

Proč lidstvo dnes nechápe a nerozumí? Protože jazyk těch, kdo mu mají zprostředkovat evangelium Kristovo, je řeč stará, otrlá a nesrozumitelná. Lidé však potřebují slyšet Krista nově, mohutně a tak, aby mu každý rozuměl. Takto mluvit dovedou ti, k nimž samým Bůh hovoří a oni se jen stávají jeho mluvčími.

Třetím znamením věřících má být skutečnost, že žádný had a žádný jed jim neškodí.

Lidský důvtip dal světu úžasné objevy. Člověk dovedl vytvořit díla překvapující krásy. Strom kultury a civilizace převelice zmohtněl a skýtá lidstvu mnohá dobrodiní. Avšak pozor! Neskrývají se v jeho větvích hadi, kteří v příhodné chvíli dovedou uštknout nebo zadávit? A není mnoho jedu v tom, co nabízí svět duši?

Učedník Kristův vidí, co všecko otravuje a ničí lidstvo a jmenovitě mládež. Sám má co dělat, aby se ubránil svodům a léčkám, vycházejícím zvnitř i zvenčí. Může se odvážit boje se zlem, jímž je svět naplněn? Není lépe se skrýt v zákoutí nitra a nevidět a neslyšet co se ve světě děje?

Kdo se léká boje a chce sebe zachránit, je zbabělec a nepatří do řad Kristových učedníků. Kristus jim ukazuje do světa a rozkazuje: Jděte! Vaše místo je tam, kde se bojuje, podléhá, trpí. Ani vy nebudete ušetřeni porážek a bolestí. Avšak nebojte se. Zloba světa může vás zavalit, ale nemůže podmanit. Hadi a stvůry, jimiž se hemží lidská společnost, mohou vás pronásledovat, tisknout, ale vaši duše se nemohou zmocnit; svůj jed vám mohou vnucovat, ale do vás nemůže vniknout, proto že vy máte sílu, které nedosáhnou; vy máte protijed, jenž jejich jed zneškodní.

Proto učedník Kristův neutíká před hady, nýbrž bere je a činí neškodnými. Z vlastní zkušenosti poznává, co otravuje duše, ať je to umění, věda, politika či náboženství, a těmto jedům čelí léky, které duši i tělo uzdravují. Předpokladem je, že zná a má tento lék, který spočívá v prožitém Kristově učení a jehož nejučinnější mocí je láska. Pak může i hady bráti a jed pít a nic mu neškodí.

Čtvrtým znakem lidí víry je, že na nemocné budou ruce vzkládati.

Tímto způsobem uzdravoval Ježíš. Pln soucitu kladl ruce na nemocného a dává síle své přecházet do ochablého těla chorého. Není-li soucitu a není-li vlastní Boží síly, tam lékař jen léčí, ale neuzdravuje. Neboť nemoc nekoření v těle, nýbrž v duši. Čeho nemocná duše potřebuje nejsou injekce, nejsou pilulky, nýbrž teplo lásky a světlo duchovního poznání. Posílená duše posiluje pak i tělo a činí je schopným služby.

Tímto poznáním vyzbrojuje Ježíš své učedníky a posílá je k těm, jejichž duše i těla stůňou. Člověk musí dotyk přátelství a lásky pocítit na těle. Mnoho je těch, kteří ho přátelstvím a láskou ujišťují, avšak zůstává pouze při slovech. Člověk přestal věřit v lásku, když pozoruje jen sobectví a přetvářku; přestal věřit v mír, když vidí jen závist a bezpraví; nevěří v Boha, když světu vládne satan. Přesvědčit a k novému životu vzbudit může jen láska v činech, pravda ve skutcích, Bůh porážející satana a ničící jeho dílo.

Tyto důkazy má přinášeti ten, kdo se Krista dovolává. Kdo neumí s láskou vztahovati ruce k člověku, kdo nedokáže, aby jeho rukama procházela síla Boží, ten nezažil moc

evangelia Kristova na sobě a nemůže se zvat jeho poslem.

A konečně poslední a snad nejzřejmější znak věřících je, že se dobře mají.

Člověku, který veškerou svou bytostí koření v Bohu, který hluboce zakotvil v podstatě ducha Božího, toho nevzruší a nezviklá nic, co přichází ze světa a světem hýbe. Je ve světě—a přece není ze světa. Je úzce spojen s lidmi a se vším stvořením, žije s nimi, cítí s nimi, pracuje s nimi—a přece je toliko hostem mezi nimi, neboť jeho pravý domov je jinde.

Nectí bohy této země a neslouží jim, protože slouží jedinému Bohu, Pánu nad životem a smrtí, nad věčností i pomíjivostí. Toto vědomí spojení s Otcem, vědomí, že stojí ve službách jeho, že smí pro něj pracovat, bojovat i trpět—plní jeho nitro nadšením a radostí. Co je naproti tomu lidská starost a péče o vezdejší statky? Co je samo utrpení? To všecko zmizí jako přelud a v nitru zůstane jen vznešený klid a vyrovnání, jež dává vědomí věrně konané služby.

Proto nejmocnějším znamením pravého učedníka Kristova a člověka Božího je stálá, hluboká radost, niterný jas a pokoj.

Učedník a následovník Kristův se má vždycky dobře, v každé době, za všech okolností. O nic nemá starost, protože ví, že všecko co potřebuje, bude mu dáno; ví že dobře a moudře řídí všecko Boží prozřetelnost.

(Vysíláno do vlasti.)

Józa Novotný:

## Boží plán

*Já jsem Hospodin, a není žádného více, kromě mne žádného Boha. Přepásal jsem tě, ačkoli mne neznáš. Izaiáš 45, 5.*

Bůh měl určitý plán pro krále Cýra v jeho životě. Bůh mu pomáhal, aby tento plán uskutečnil. Cyrus však o tom nevěděl.

V každém lidském životě se tohle odehrává. Ježíš Kristus jednou řekl: "Proto jsem se narodil, abych svědectví vydal pravdě." Tohle věřili Abraham i Josef v Egyptě. Josef řekl svým bratřím: "A tak ne vy, nýbrž Bůh mne poslal do Egypta." A to se dělo v životě Samuele, Mojžíše, Pavla. Záhada úspěšného života záleží v tom, když člověk pozná ruku

Boží ve svém životě a pomáhá Bohu, aby uskutečnil svůj plán v určitém jednotlivci. I velmi prostý lidský život má své určení.

Bůh má své plány s tebou. Tvá úloha jest poznat tyto plány, Není mnoho lidí, kteří tohle věří. Myslí si, že se zde objevili náhodou. Z toho důvodu závidí jiným. Bible nám praví něco jiného. Často musí člověk zastávat podružné místo, až jest připraven na to místo, které mu Bůh připravil. David se připravoval u ovcí. Rodina nechtěla věřit, kdž přišel Samuel a pomazal ho na krále. Eliáš musil dlouho čekat u pluhu. Nehemiáš byl číšníkem královským, než se stal tím, k čemu byl povolán. Bůh velmi pozorně si všímá, co děláš s talenty, které ti svěřil. Nejen tvůj celý život, nýbrž každá kapitola tvého života má své určení od Boha. I v přírodě vše má svůj účel. Každá hvězda má své místo. I každé zrnko písku má své místo ve vesmíru. A člověk, koruna stvoření, by neměl ržít své místo? Jsi zmalomyslněn? Nezapomeň, že v Božích knihách tvůj životopis jest plně vypsan. Bůh si rozhodně přeje, abys byl něčím. Nebojuj proti němu. On to s tebou dobře myslí. Jsi rozhodně něčím velmi důležitým u Boha. Avšak zde jest rozdíl mezi člověkem, zvířetem a rostlinou, nebo nerostem. Věc nemá možnost protestovat. Písek musí jít tam, kam ho Stvořitel pošle. Nikoliv osoba. Máš osobní vůli. Mužeš říci — ne — Bohu. Avšak kdvkoli to učiníme, klesáme pod svojí důstojnost a pak tróíme. My často hledáme neilehčí cestu v životě, cestu neimenšho odporu. Snažíme se vyhnouti se té těžší cestě. Avšak Bůh má svůj plán s námi. Proto jest velmi důležité si pamatovat, že poslouchati jest lépe než obětovati. Nebud' zmalomyslněn—jsi na tom místě, kde jsi, protože to Bůh chtěl. Nekdy cítíš, že bys měl býti výše než jsi. On ví více než ty.

Avšak jak tedv poznám, co jest vůle Boží v mém životě? Neiorve negativně.

Nekobruj jiné. Každý člověk jest originál. Nezávid'. Není příčiny, proč bys měl závidět.

Nenaříkej, že ses narodil v určité rodině, národu. Ty tomu říkáš těžkosti. Avšak to, čemu ty říkáš těžkosti, jsou jen Boží příležitosti. Jsi pacientem, který naříká, že tvá medicina nechutná lépe. A zase nebud' nečinným, spoléhaje se, že Bůh vše vykoná za

tebe. Co tedy máme činiti, abychom poznali vůli Boží?

Studuj Boží charakter. Jen když budeš dobře znát Boží charakter, uvidíš, že vše v tvém životě musí býti v harmonii s jeho charakterem, máš-li dosáhnouti opravdového štěstí.

Kdo jest Bůh? Bůh jest rozhodně dobrý, spravedlivý, pravdivý. Jisté se o to nebudeme hádat. Nuže jenom tehdy budu konat vůli Boží, jestliže budu jednat dobře, spravedlivě, pravdivě. Nebudeš moci nabyti plného štěstí, jestliže budeš Bohu odporovat, když tě povede, abys jednal dobře, spravedlivě, pravdivě. "Nebudeš moci proti ostnům se zpečovati," řekl Bůh vzdorujícímu Pavlu. A Pavel nenabyl úplného pokoje, až se přestal zpečovati proti Bohu.

Lidské svědomí sice není vždy úplně spolehlivé, avšak upřímnému mnoho poví. Nový zákon mluví o cejchovaném svědomí. Někteří lidé tak často udolávají své svědomí, až už není rozhodně hlasem Božím.

Ptej se Boha na modlitbě. V modlitbě se zpravidla ztišíme, a tak uslyšíme nejednou hlas Boží. Vroucím modlitebníkům jest vůle Boží mnohem snažší než těm, kteří opouštějí lehkomyšlně tento Boží prostředek milosti Boží.

Arci Slovo Boží jest svící nohám našim v každém případě. Studujme je pilně. Jak často objevíme, že před námi někdo šel stejnou cestou a tak se můžeme z jeho příkladu mnohemu naučit.

Rozhodně neuškodí, když se optáme těch, kteří jsou Bohu velmi blízcí. Takový bratr nebo sestra vidí lépe než my.

A co jest pravda o jednotlivci, jest pravda o celých národech. Nedávno jsem byl ponořen do neobyčejně hluboké knihy, napsané profesorem university v Oxfordě v Anglii, A. L. Rowsem. Píše o důležité době královny Alžběty a o vlivu této doby na Ameriku. V této knize napsal velmi pozoruhodnou větu. Práví, že budeme-li velmi pozorně sledovat dějiny, shledáme, že i na pohled nepočtený národ a tak snad nikoliv velmi důležitý, uvědomí-li si jasně své místo v rodině národů, a své poslání jemu Bohem danému—takový národ nemůže zahynout. Dovedete si představit, jak mne ta věta potěšila? Což to tak ne-

bylo v minulosti s naším národem? I v slávě i utrpení. V době husitské i bratrské naši otcové jasně věděli, co jest naše poslání ve velké rodině národů. Avšak i v době temna, v době rakouského otroctví, za Hitlera jsme nepodlehli. Dobře jsme usoudili, že to není poslední kapitola našich dějin. Což jest tak nesnadné pochopit, že dnešní kapitola našich dějin jest jen bolestným intermezem, kterému musí následovat něco, co jest důstojno tohoto na pohled malého národa, který však v minulosti dobře své poslání a Boží vůli v jeho dějinách chápal. Avšak tomuto národu musíme všichni pomoci. Jak že to řekl Neruda—bude-li každý z křemene, bude celý národ z kvádrů. Nepomůžeme svému národu v této době ponížení, budeme-li zbaběle posilovat toho, kdo nás do toho ponížení dostal. "Bývali Čechové . . ." Bývali nejen v době slávý, nýbrž i v ponížení. "Bud'te zas . . ."

Bůh Husa, Chelčického, Komenského čeká na nás už dnes v době utrpení. Potřebuje nás, aby své plány s námi mohl uskutečnit. Chcete býti jeho spolupracovníky? Nebo se odvažujete proti ostnům se zpečovati? Pán vám dej sílu učinit to, co jest v harmonii s vůli Boží. Amen.

Adolf Tichý

## NI NOC, NI DEN . . .

(Rodnému Veselí.)

*Ni noc, ni den Tvůj úsměv nezkaží,  
své srdce koupám kraji můj v Tvém jasu.  
Co cizí ráje nikdy nedaly,  
to mám, když hledím ve Tvou vlídnou krásu.*

*Ni noc, ni dálka zmořit schopna není,  
co vyrostlo nad modrým kruhem Tvým—  
v Tobě je síla, Ty dáš usmíření  
mým láskám rodným, dálkou znaveným.*

*Kdybych měl tonout, tápat po neznámu,  
horečnou nocí potáčet se k ránu,  
jen k Tobě chtěl bych se svých bludných cest,  
v Tvé vlídné lesy v mír Tvch tklivých strání—  
úsměvný jas Tvůj sluncem rozehraný,  
kvete a věčně bude pro mě kvést.*

*Milujte se vespolek srdečně bratrskou láskou, předstihujte se vzájemně v uctivosti, v horlivosti nebud'te váhaví, v duchu bud'te vroucí, služte Pánu. — Ep. Řím. 12:10,16.*

## Co máme dělati?

*To slyševše, zkormoucení jsou v srdci, a řekli Petrovi a jiným apoštolům: Což máme činiti, muži bratři?—Tedy Petr řekl jim: Pokání činite, a pokřti se jeden každý z vás ve jménu Ježíše Krista na odpuštění hříchů, a přijmete dar Ducha svatého. Skutk. s. apoštolů 2:37-38.*

*Tedy řekli jemu: Co budeme činiti, abychom dělali dílo Boží? Odpověděl Ježíš a řekl jim: Toť jest dílo Boží, abyste věřili v toho, kteréhož on poslal.*

Jan 6:28-29.

Je to veliká věc, když někomu záleží na tom, co se děje v jeho sboru, že si klade otázku: co máme vlastně dělati, kde začít, čeho se nejdříve chopit, co mám dělat já jako člen své církve? Kéž bychom měli velikou řadu členů, kteří tuto otázku nosí ve svém srdci.

Slyšíme různé odpovědi na tuto otázku. Jedni zdůrazňují výchovu mládeže jako službu, s níž je třeba začít. Druzí zase péči o nemocné, chudé a nezaměstnané. Jiní zase soudí, že je třeba ujmouti se odcizených členů a usilovat o probouzení jejich zájmů. Jindy zase zaujmou vás potřeby našich sirotčinců. Jiným se zase zdá nejnaléhavější potřebou šíření dobré literatury. Všecko to jsou věci potřebné a radujeme se z každého, kdo má pro ně srdce a získává pro ně zájem ve sboru i církvi.

A přece jedné věci si všimněme: když apoštoly začala trápit tato otázka a zahořeli po činnosti—dostalo se jim odpovědi jiné, než my si obvykle dáváme. I tehdy bylo třelva pomocníků na mnohých pracovních polích: mezi chudými a nemocnými, v misi v nových sborech, i tehdy bylo třeba získati hmotné prostředky, starati se o lidi kolísající. A přece v odpovědi na otázku apoštolů není o tom ani slova. Jako by toho nebylo, jako by to nepálilo, dostávají odpověď: “pokání činite . . . a přijmete dar Ducha svatého.”

Nestojí za tím lhostejnost k těmto naléhavým potřebám? Nestojí! Právě naopak: Protože Petrovi na tom záleželo, aby všechna práce se konala účinně a v pravém duchu, zdůrazňuje to nejpotřebnější, co zde musí být napřed. Napřed pokání—napřed je třeba se

dostat pod vliv Božího Ducha. Potom budete konat všecko, čeho je potřeba—a budete to konat v moci a síle. To je předpoklad veškeré činnosti.

Snad se nejdnomu zdá, že je to příliš málo, když voláme k čtení Písma, ku modlitbám, k účasti na shromáždění. Musí zde býti přece činnost! Ano, o tu nám jde a právě proto voláme k těmto věcem: Zde je začátek. Začal ses i ty, bratře a sestro, doopravdy stát pod vliv Božího Slova? Doteklo se tě už některé místo Písma? Promyslel jsi někdy slovo “Kázání na hoře, (Mat. 5-7), aneb jen slova modlitby Páně? Nebo máš snad jiná místa, která tě pokořila, potěšila, dodala nádeje, ukázala cestu?

—arn—

Lubomír Balcar:

## Před spaním

*Ó Izraelský strážce náš,  
jenž nespíš ani nedřímáš,  
mě slyš!*

*Já od zemského zírám dna  
v noc magnetickou do prázdna  
v Tvou výš.*

*Když den se v taje pohřžil,  
rci mně, zda ke Tvé cti jsem žil  
v něm dnes,  
zda ze Tvých zvěstí některou  
v tmu bližních, kteří v hřších mrou,  
jsem vnesl?*

*Ty mlčíš a já rozumím:  
Jsi nespokojen s žitím mým  
dnes těž,  
vždyť na jazyku Tebe mít,  
však jinak mluvit, jinak žít,  
toť — lež!*

*Když Tobě, svému Ochránci,  
dnes složil jsem svou bilanci,  
chraň mě!  
Vždyť Ty i hříšné přijímáš  
a nad nimi svou držíš stráž  
v té tmě.*

*Buďtež bedra vaše přepásána, a svíce hořící.  
Lukáš 12:35.*

## Patnáct milionů uprchlíků

Jedenatřicet národů zahájilo v červenci rozsáhlou akci ve prospěch běženců. Učinilo tak ve shodě s plánem, na jehož základě byl červencem počínající rok označen za Světový rok uprchlíků. V tomto roce má se vyřešit pokud možno nejvíce problémů lidí bez domova, žijících v Evropě, v Asii, v severní Africe a na Středovýchodě.

Podle odhadu je ve světě ještě patnáct milionů takovýchto lidí. Tito uprchlíci, vyštvaní z původních domovů válkou nebo politickými převraty, žijí v různých končinách světa—v nejlepším případě v tábore, nebo za ještě neutěšenějších poměrů mimo tábor. Početně vyrovnají se jejich řady populaci Kanady, Rumunska nebo Unie jihoafrické. Světový rok uprchlíků, který je výsledkem resoluce Spojených národů, má být periodou snahy o repatriaci, přemístění nebo integraci těchto bezdomovců.

Kde žije nejvíce těchto lidí? Za jakých podmínek plyne jejich život? Co bylo podniknuto na zmírnění jejich osudu?

Obrátme zřetel nejprve na Evropu. Většina bezdomovců žije v Řecku, Rakousku, Německé spolkové republice a Itálii, a to v táborech v těchto zemích vydržovaných. Jde většinou o uprchlíky před komunismem. Tábory—i když celkově čisté a dobře řízené—jsou přece jen prostředím velmi neutěšeným. Jistý novinářský zpravodaj se o nich vyjádřil jako o "útočističích nešťastníků."

Toto označení je snad nejpřílišhavější pro tábory s velkým procentem starších lidí, z nichž mnozí čekají na přesídlení již deset let. Marně hledají východiska ze své těžké situace. Vždyť ani pro lidi mnohem mladší není to život záviděníhodný. Ani pro ně není snadné najítí výdělečnou práci, která by jim trochu zpříjemnila vyčkávací dobu, nežli se jim naskytne příležitost usadit se trvale někde jinde, mimo tábor. I holou existenci umožňuje jim jedině pomoc mezinárodních, vládních, soukromých a církevních organizací. Více nežli 100,000 uprchlíků v Evropě žije mimo tábor, a pro ty, kterým se nepodařilo najítí práci, je život ještě svízelnější, nežli kdyby žili v tábore.

V Asii je problém uprchlíků právě tak rozsáhlý, a snad ještě komplikovanější. Milion

Číňanů prchlo z komunistické Číny do malé britské kolonie Hong-Kongu, kde je dnes každý třetí obyvatel běželec. Na zmírnění situace byly vystaveny nové obytné budovy, nové školy a nové kliniky, ale podle slov jistého asijského korespondenta zůstává "problém lidské bídy větší, nežli jaký může hongkongská správa zdolat." V kontinentální Číně je zase naopak několik tisíců Evropanů, Bělorusů, kteří uprchli z Ruska v době, když se dostal k veslu sovětský režim. Mnoho tamních běženců bylo již evakuováno do Austrálie a do Brazílie, ale ještě skoro deset tisíc uvízlo jich v Číně.

Snad nejkritičtější uprchlická situace panuje na Středovýchodě. Skoro milion vystěbovaných palestinských Arabů reprezentuje zdroj stálého napětí mezi Izraelem a okolními arabskými národy. Zmínění běženci žijí již od roku 1848 v Jordanu, Libanonu a sýrské sekci Spojené republiky arabské; jedině v Gaze nahromadilo se jich na čtvrt milionu. Arabské národy naléhají na uznání práva těchto lidí na navrácení se do Izraele. Izrael, který v posledních letech připustil milion uprchlíků z jiných částí světa, nechce na to přistoupiti. Organizace Spojených národů zásobuje většinu palestinských uprchlíků potravinami, stará se jim o přístřeší a lékařskou pomoc, pomáhá při výchově mládeže.

V severní Africe rozšířila alžírská válka běženecký problém do Maroka a Tunisu. Skoro 200,000 Alžíránů — většinou žen a dětí — prchlo za hranice. Mezinárodní pomoci dostává se jim od Spojených národů, Spojených států, Ruska i jiných zemí. Smrti hladem a šíření se epidemii byla dočasně postavena hráz, ale problém zůstává i nadále závažný. Jak mají býti tito lidé vraceni do starých domovů, jak mají býti přemístěni do jiných zemí? Vyhledky pro nalezení práce v Tunisu jsou mizivé, a v Maroku je samy úřady klasifikují na "nulu."

Na základě Světového roku uprchlíků vybrané peníze a zavedená mezinárodní kooperace zmírní aspoň částečně svízele, pronásledující bezdomovce. Švýcar dr. Auguste Lindt, vrchní komisař Úřadu pro běženecké věci při Organizaci spojených národů, považuje za stejně důležité vymýcení táborů. Nejhorší stránkou života v tábore je podle jeho

názoru "pocit odloučenosti," přivoděný u běžence vědomím, že žije odlišně od svého okolí.

Na zlepšení údělu uprchlíků vynasnaží se národy zvýšiti přistěhovalectví, vycvičiti uprchlíky pro různá zaměstnání, opatřiti jim více příbytků a škol, poskytnouti jim drobné půjčky obchodní, zlepšiti lékařskou péči a pomoci lidem věkem sešlým. Toto jsou cíle jedenatřiceti národů v měsících po započeti Světového roku uprchlíků.

American Council.

*Přemysl Pitter:*

## Význam založení ČSR pro reformační hnutí

Až do vzniku ČSR nebylo evangelických křesťanů v našich zemích na počet mnoho, přesto že národ český a slovenský se honosil slavnou tradicí reformační a dovolával se Husa, Komenského a ostatních našich reformátorů při každé příležitosti. Toleranční patent císaře Josefa II. zabránil dalším pronásledováním evangelických křesťanů a umožnil jim, aby se mohli sdružovat v reformačních církvích buď pod vyznáním augsburským v církvi luterské, nebo pod vyznáním helvetickým v církvi kalvínské, reformované. Obnovit starou konfesi českou nebo Jednotu bratrskou nebylo jim dovoleno. Naši předkové mohli se však připojit k jedné ze světových církví protestantských a oživit v sobě ducha reformace a vzdělávat se v něm. Teprve ústava Republiky československé dala všechněm občanům úplnou náboženskou svobodu i právo, tvořit nové náboženské útvary, které by odpovídaly názorům a přesvědčení věřících.

Prvním důsledkem vyhlášené náboženské svobody bylo oživení tradice česko-bratrské. Za tím účelem se v českých zemích spojily církve luterská a kalvínská a vytvořily jednotnou církev česko-bratrskou evangelickou. Ve Slezsku a na Slovensku znamenala náboženská svoboda osamostatnění těchto církví za současného utužení vzájemných vztahů. K těmto evangelickým církvím řadí se záhy církve nová, Církev československá, založená roku 1920 Dr. Farským. Svoje zvláštní poslání uplatňují i baptisté, Jednota česko-bratrská, metodisté, Jednota bratrská ochranovská a jiná sdružení náboženská.

Mocné hnutí přestupové zvýšilo překvapující měrou počet stoupenců české i světové reformace v novém státě, takže evangelické křesťanství se stalo významnou složkou národního života po všech stránkách. Již to nebyli pouze vynikající jednotlivci z řad evangelických křesťanů, kteří měli vždy lví podíl ve vedení národa; nyní tu stojí značná část národa, která uvědoměle přejímá odkaz české reformace a uplatňuje jej v duchovním, kulturním a sociálním životě.

Je pravda, že přestupové hnutí přivedlo do reformačních církví hodně lidí, kteří tápali v otázkách náboženských. Těmto církvím nastal veliký úkol nábožensky vzdělávací a výchovný. Za nových poměrů vyrůstala nám i nová generace, z níž vycházelo množství mladých lidí, kterým evangelium se stalo programem pro práci veřejnou i pro život vlastní. Co znamenal jen takový Svaz česko-bratrské mládeže, YMCA a YWCA a jmenovitě jejich odbočky studentské! Jaké popudy pro všechnen náš život vycházely z jejich konferencí i zájezdů do zahraničí!

Zdá se, jako by záplavou nacistickou a usurpační komunistickou všecko toto slibné hnutí prvních dvou desetiletí života republiky bylo zahlazeno. Nevěřím to. Mluví evangelického křesťanství bylo možno umlčet; pokračovatele české a slovenské reformace bylo možno na nějaký čas zastavit na jejich cestě; to neznámá, že evangelium Ježíše Krista se všemi jeho požadavky mravními a sociálními lze utlumit tak, aby dále nepronikalo k srdcím nesčetných jednotlivců. I když oficiální představitelé reformačního křesťanství činí ústupky dnešním držitelům moci, aby ochránili své církve před úplným ztročením, přec tito hodnostáři nejsou církev a zdaleka nevyjadřují myšlení a cítění věřících. Reformační křesťanství v zemích českých a na Slovensku je stále oním kvasem, z něhož v dané chvíli vykipí nové mocné hnutí obrodné. Byla doba, kdy husovství a bratrství se musilo skrývat a bylo vypuzeno do vyhnanství. Avšak když přišla příhodná chvíle, ožilo a počalo bujetí. Nepřízní doby byl jeho nový rozmach zastaven. Jmen Husova a Komenského se zmocnili nepřátelé jejich ducha a uvrhli jej v jejich rodné zemi do vyhnanství. Přijde však opět doba—a věřím že není daleká —

kdy z nitra národa vyrazí znovu proud, jenž zaplaví všechny kraje naší drahé vlasti a je zúrodní. Utrpení, kterým nyní náš národ prochází, zbavuje jej mnohého kazu, jenž se v něm usadil. Věřím, že odstraní pak i ty přehrady, které dosud rozdělují naše evangelické křesťanství a učiní z něho jednolité nástroj k budování Kristova království.

—Vídeňské Svobodné listy.

## ROZHLEDY

Otakar Odložilík:

### Po dvaceti letech

*(Pozn. autora redakci: "Napsal jsem na upozornění odjinud krátkou vzpomínku na Kamila Nagye. Rád bych ji viděl očištěnou k výročnímu dnu a tak ji posílám do N. Y. Listů. Připojuji však oklep pro případ, že byste ji chtěl také otisknouti ve spojených časopisech.")*

\* \* \*

Po několik let před první světovou válkou se v českých novinách objevovalo jméno Kamil z Nagy, evangelický reformovaný farář z Vanovic. Zůstalo mi v paměti v tom znění a pořádku, jak jsem je právě uvedl, a to i po ustavení československé republiky.

Kamil Nagy pocházel ze šlechtické rodiny uherského původu, která dala českému evangelictví několik vynikajících duchovních. Bylo mu něco přes třicet roků, když pronikl z těsného kruhu české reformované církve na veřejnost. Narodil se 1873 a od roku 1907 působil ve Vanovicích na okraji Malé Hané. Odtamtud zajížděl často do moravských i českých měst a mluvil buď v chrámových shromážděních nebo v přednáškových síních před obecnstvem z rozličných společenských vrstev. Náměty ke svým projevům si nejčastěji vybíral z českých duchovních dějin. Pokrokové organisace, které se sdružovaly k Husovým oslavám, měly zajištěný úspěch, když se jim podařilo získat faráře z Vanovic za řečníka buď v příhodné místnosti nebo pod širým nebem. Přitahoval lidi zevnějškem, způsobem přednesu i obsahem, a co pověděl, nešlo vnímatvým a pozorným posluchačům dlouho z hlavy. Sbor ve Vanovicích netrpěl újmy, když se o svého duchovního správce dělil s jinými obcemi. Byl to vklad do čilého

osvětového ruchu, kterým se připravovalo národní osvobození. Nevím, byli-li Kamil Nagy členem některé politické strany. Duchem a směrem své práce se družil k T. G. Masarykovi a jeho veřejné projevy dotvrzovaly Masarykovu thesei o vnitřní souvislosti národního obrození s husitstvím a bratrstvím.

\*

Sešel jsem se s Kamilem Nagym k delšímu a plodnějšímu rozhovoru až hodně pozdě, a to bez předběžné úmluvy. Jednou v létě—myslím že 1935—jsem byl pozván do Miroslavě na instalaci Jaroslava O. Sochora. Byl jsem tehdy na jihozápadní Moravě, v Rešicích, a několik hodin cesty bylo hračkou v porovnání s dlouhou jízdou na Sochorovu první instalaci v Křižlicích pod krkonošskými horami. Obřad, předepsaný církevním zřízením, vykonal Kamil Nagy, hlava brněnského seniorátu. Bylo ten den horko, jako bývá v létě v Nebrasce nebo Texasu. Kdo byl v přeplněném kostele vystaven slunečním paprskům, trpěl nemálo, ačkoli bylo ještě dopoledne. Mezi lidmi nepozoroval's neklidu nebo nedočkavého vyhlášení, kdy přijde konec. Kdo by byl mohl spustit oči s muže už něco za šedesátkou, rovného jako svíce, v černém taláru s bělostnými tabulkami a odznakem hodnosti v církvi! Každé slovo, které vyšlo z jeho úst, bylo dobře odváženo a jasně proneseno a jeho pohyby okouzlovaly, protože byly správně volené a přiměřené smyslu a významu chrámové slavnosti. Službu sboru a novému faráři vykonal Kamil Nagy tak důstojně a opravdově, jakoby šlo o korunování na krále.

Sešli jsme se potom u dlouhého stolu a třebaže jsme se o čas dělili se sousedy, pověděli jsme si mnoho, co zajímalo jednoho jako druhého. Věděli jsme předtím o sobě víc z doslechu než z přímého styku, ale nic nebylo lehčího než vést řeč se sousedem tak vzdělaným, vtipným a otevřeným jako byl brněnský senior. Obřad, ke kterému potřeboval soustředění a jistoty, byl za námi a při hojném obědě byl na místě lehký úsměv, který mírnil ostré tahy Nagyova výrazného obličej, přiléhavá poznámka, pochvala jídla, zkazka nebo vzpomínka. Mezi to vložil Nagy tolik užitečných věcí a bystrých postřehů, že jsem se s ním loučil opravdu těžko a nerad. Na

miroslavskou instalaci vzpomínám i po tolika letech jako na světlý bod.

V zimě 1938-39 a potom na jaře 1939 se nás několik setkávalo v kavárně Metro na Národní třídě. Schůzky nikdo neorganizoval, nikdo neurčoval, kdo má být pozván, o koho bychom nestáli. Všecko vzešlo z potřeby přiblížit se jeden druhému těsněji a chránit se sevřenou řadou proti vlezavé, slizké a nechutné syrovíně, která se šířila v národním životě. Nepamatuji se už, kdy se k nám přidružil Kamil Nagy, řídící po smrti dra Josefa Součka českobratrskou evangelickou církev. Nebydlel v Praze trvale, nýbrž dojížděl z Vanovic a přišel za námi nejspíše s tajemníkem synodní rady, pravidelným členem našeho kroužku. Neměl jsem představy o Nagyově zdravotním stavu a stín, který se rozestíral po jeho obličejí, jsem nepřičítal tělesné chorobě, nýbrž spíše smutku z rozkotání Masarykova díla. Nagy nesestupoval do podzemí a nechystal se k úniku za hranice, nýbrž připravoval se na tichou, odříkavou a věrnou službu národu a církvi v časech už tenkrát hodně zlých a napovídajících věci mnohem horší. Na synodu, který se konal s počátkem června 1939, byl Kamil Nagy zvolen za synodního seniora, jehož funkce vykonával od Součkovy smrti jako náměstek. Kdož si pomyslí, že jeho života je už skutečně namále a že za necelé čtyři měsíce odcjde voztaj zkoušené a tísněné církve na věčnost! Smrt přišla k jeho loži 26. září 1939 a pohřeb ve Vanovicích byl v poslední zařijový den.

\*

Znal jsem Kamila Nagye málo, opravdu málo a byl bych se rozpákoval psát o něm o dvacátém výročí jeho smrti, kdyby nebylo věcných a dobrých důvodů. Tisní mne už dlouho pomyšlení na přetřhané spoje a na nespacené dluhy. Pokolení, které dospívalo a zrálo na výslunní republiky, nevalně dbalo o strůjce národního obrození a o podněcovatele myšlenkového varu v devatenáctém století. Za dnešní éry je o tolik hůře, že se překreslování starších tradic provádí záměrně a bez zákmitu vděčnosti. Jsou jména, která byla vědomě odsouzena k zapomenutí nebo aspoň k přelepení neprůhlednou páskou.

Stavím si v úvaze o českém duchovním

vývoji v Masarykově éře Kamila Nagye po bok Františku Žilkovi. Věkem nebyl jeden od druhého příliš daleko a jejich působení v Táboře ve správě diasporního sboru lze také považovat za svědectví vnitřní spřízněnosti. Oběma byl svěřen dar velikého nadání, přímého pohledu na věci i na lidi, jasného slova, žízně po pravdě, usilovného hledání "jednoho potřebného". František Žilka našel své trvalé místo za universitní katedrou na fakultě tenkrát Husově. Kamil Nagy neopustil katedru a neodešel od pastýřské práce ani v letech zdánlivě neomezených možností v prvních letech republiky. Rodovou tradicí, která stavěla duchovenskou práci nad jiná povolání, i osobní zálibou zůstal spojen pevně se sborem ve Vanovicích. To byla spoluhlivá základna i pro jeho působení ve vyšších hodnostech, napřed brněnského seniora a potom hlavy českobratrské církve. Slyšel jsem s mnoha stran, že mu přirostly k srdci sociální ústavy v Myslibořicích.

Jméno Nagyovo se nedostalo do řetězců zvukných jmen, které sestavovali nejenom povolání lidé, nýbrž i samozvaní vykladatelé hybných sil v posledním období politické nevolnosti a potom v republice. Někomu vadil černý talár, jinému zase odlehlost působit. Kamil Nagy si neprorážel cestu lokty, nežebal o přízeň nebo o vyznamení. Prožil většinu života mezi lidmi, které slunce budívalo k práci a kterým krátila večer únava a potřeba odpočinku. Stál nad nimi způsobem, vzděláním a širokým rozhledem po světě a přece s nimi byl zajedno jako dobrý pastýř. Upravil si a vyložil po svém Masarykovo horlení pro drobnou práci — pro práci nejenom drobnou, nýbrž i poctivou a odpovědnou.

## Historik Jednoty bratrské

Dr. Rudolf Říčan, profesor církevních dějin na Komenského evangelické bohoslovceké fakultě v Praze oslavil dne 23. září 1959 svoje šedesátiny. Narodil se r. 1899 v Hovězí u Vsetína na Valašsku, kde byl jeho otec Gustav farářem luterského evangelického sboru. Jeho matkou byla paní Adéla, dcera vynikajícího církevního vůdce, Karla Ed. Láňyho z Černilova. Do gymnasia začal Říčan chodit v Hradci Králové, ale prakticky

je vystudoval ke sklonku první světové války v Kolině. Konec války jej zastihl už jako bohoslovice na vídeňské theologické fakultě. Politické změny v Evropě umožnily, že se Řičan z Vídně brzy vydal do Prahy. Dal se nejprve zapsat na filosofické fakultě Karlovy university jako student historie a zeměpisu, ale sotva byla založena Husova evangelická bohoslovecká fakulta, přihlásil se ke studiu i na ní. Svá filosofická studia dokončil v roce 1923 a vědecké zkoušky bohoslovecké skládal v roce následujícím. Nastoupil zprvu učitelkou dráhu profesora na středních školách v Ružomberku a Revúci na Slovensku, ale nestrval při ní. Velmi brzy se definitivně rozhoduje k přímé službě v církvi. Odchází sice v 1924 ještě na rok ke studiu bohosloví do Skotska, ale pak už pracuje jako vikář v Třebíči a později jako farář v Bohuslavicích ve východních Čechách. Zde se od samého začátku pouští do vytrvalé vědecké práce. Jeho odborem jsou církevní dějiny. První svoji větší práci věnuje době a poměrům za nichž pracoval jeho černilovský děd. Na něho, na Karla Eduarda Lányho také zaměřil přední svoji pozornost. Už se zde Řičan projevil jako historik, který se snaží nejen přesně a svědomitě popsat události, ale i vniknout za vnější děje a vysledovat a vyslouchat, co bylo jejich vnitřním obsahem a smyslem. Církevní historie tu je interpretována člověkem, který dobře rozumí co křesťanství je a který proto dovede bystře postihnout skrytý tep jejího života. Historie tak v jeho interpretaci ožívá ke vzácné svěžesti a stává se vskutku učitelkou života. Také mladým lidem ve své církvi dal Řičan vzácný dar. Napsal pro ně nejprve *Kapitoly z církevních dějin* a později jejich pokračování: *Od úsvitu reformace k dnešku*. Popsal zde v pravé šíři a přec v mistrné zkratce hlavní linie, jimiž se ubírala cesta Kristovy církve. Učil mladého člověka znát dědictví jehož se mu dostalo od otců a rozumět odpovědnosti k jaké je tímto velikým dědictvím zavazován.

R. Řičan působil ještě jako farář na sboru a při tom již vcházal na dráhu vysokoškolského učitele. Jezdil jako docent přednášet na fakultu již před začátkem druhé světové války a sotva válka končí, stává se profesorem cír-

kevních dějin na nynější Komenského evang. bohoslovecké fakultě. Už jako profesor vydává "Čtyři konfese" a rediguje sbírku modliteb "Voláme z hlubokosti". Svě pozoruhodné historické práce tiskne v řadě časopisů a v čas vnější nouze třeba jen v chudíčkých skriptech pro své posluchače. Posledním jeho větším dílem jsou znamenité *Dějiny Jednoty Bratrské*. Vyšly česky v roce 1957 k 500 letému jubileu založení Jednoty Bratří. Takřka současně vyšlo toto dílo i v Německu s titulem: *Das Reich Gottes in Böhmischen Ländern*. Řičan se tu znovu projevil jako na slovo vzatý znalec staré Jednoty. Jeho knihama, jako ostatně všechny jeho díla, zvláštní přednost ve své jasnosti a živosti. Uvádí spolehlivě do života Bratří od dob jejich prvních počátků až po dny velikého Komenského.

Rudolf Řičan je mužem hluboké víry v Ježíše Krista, mužem veliké životní vážnosti a k tomu i obdivuhodné věrnosti v práci. Je také mužem velmi jemného svědomí. Jeho hlas se již dlouho včas a nabádavě ozývá tam, kde by mělo křesťanské svědomí bdít, kde by nemělo přehlédnout křivdu, či přeslechnout pláč. Jeho služba v církvi se tím stala nad jiné cennou a vzácnou. Dnes, na vrcholku svých sil, je Dr. Řičan ještě v plné a pilně tvůrčí práci vědecké, učitelské i spisovatelské. Patří k nejvzácnějším osobnostem, které byly dnes jeho církvi i národu dány.

—nský.

Dr. V. J.

## Výchova kazatelského dorostu a ordinace v Jednotě bratrské v Polsku.

Ustanovování a jmenování duchovních na fary Jednoty bratrské v Polsku bylo výhradní pravomocí úzké rady, a to v zásadě společně úzké rady obou jednot, české a polské. K tomu, aby se někdo mohl stát bratrským duchovním, vyžadovala "Jednota" dlouhé přípravy a značné zkušenosti i jisté mravní způsobilosti. Tohoto mělo se docilovati soustavným vychováním mládečů.

\* \* \*

Jednota ubírající se do vyhnanství v letech 1548 přivedla s sebou řadu kazatelů českých, k nimž přidružilo se pak i několik du-

chovních polských římského svěcení, jako měl například Havel Drzevinek. Ale přesto bylo potřebí dosti záhy starati se o domácí polský dorost. V Ostrorogu byl jakýsi kazatelský seminář. V Ostrorožském semináři děla se výchova budoucích duchovních tak, jak například v Mladé Boleslavi nebo v Ivančicích. Kandidáti stavu duchovního měli sobě delším pobytem v domě bratrském přisvojiti především takové vlastnosti, které se v Jednotě bratrské pokládaly za příznaky církevních služebníků: pracovitost, úslušnost, poslušnost, střídmost, obezřetnost, důvěřivost k představeným a pokoru. Dále byly jim vštěpovány vědomosti k jejich budoucímu povolání potřebné. Začínalo se od písmen, čtení a psaní a přecházelo se ke katechismu, kterému se učili chlapi nazpaměť. Denně naslouchali nějakému kázání, nebo náboženskému rozjímání, byli povinni opakovati jeho obsah před staršími, kteří z toho usuzovali o jejich schopnostech lze-li se u některého z nich nadíti vyššího rozvoje. Později ukládáno jim čísti Písmo svaté, zvláště Nový zákon, evangelia a epístoly (zvláště Jakubovy, Petrovy, Janovy, Pavlovy, k Titovi a Timoteovi.) Vzájemným srovnáním jednotlivých míst Písma a srovnáním jich s hlavním jeho smyslem, měli se vpravovati do pravého porozumění Písma. Měli se též učit písním bratrského kancionálu tak, aby uměli i jejich nápěvy a mohli v případě potřeby ve sboru intonovati.

Obeznamování byli s bratrskou konfesí a spisy Jednotou vydanými. Doporučovalo se čtení knih od církevních otců a reformátorů jako: Cyprián, Augustin, Ambrož, Luther, Melancthon a Butzer. Měli uměti co nejvíce citátů z paměti. Vedle toho hleděli si nauk školních jako gramatiky, učili se latině, řečtině a také kázati ve sboru.

Vedle zamítnutí duševního byly jim ukládány i práce tělesné: jak uklízetí v domácnosti představeného a drobnější domácí práce, jak ku př. štípání dříví a podobně. Vykonávali přitom i některé funkce kostelní, například zvonili na kázání, otvírali sbor, opatřovali světlo a p. Denní rozvrh v seminářích a bratrských domech byl tento: časné ráno dáváno znamení zvoncem na vstávání, přičemž jeden z žáků měl za úkol buditi ostatní. Po krátké modlitbě odebírali se jinoši ke

studiu.

Po hodině následovala velká modlitba se čtením Písma. Pak se ve studiu pokračovalo, anebo se konalo vyučování. Při obědě opakovalo se kázání nebo byly řešeny rozličné theologické otázky. Při obědě pracovali někteří tělesně, jiní opět odcházeli do školy. O nešpoře bývala opět kratší modlitba a po večeri zpívány písně nebo žalmy jednohlasně anebo i sborově. Denní program byl zakončován společnou modlitbou. Kněží—vychovatelé byli povinni opatřovati mládence nejen potřebnými knihami, papírem, obuví, oděvem a vůbec přiměřeným pohodlím, aby se cítili jako synové u otce. Tento způsob výchovy pokládala "Jednota" za nezbytnou přípravu pro budoucí kněží.

\* \* \*

Přes toto přesvědčení vládnoucí v "Jednotě", tato domácí výchova nemohla dostačiti k velikým úkolům, které "Jednotě" bylo řešiti, chtěla-li se udržet na úrovni jiných současných církví protestantských, proti nimž nejdnou musela hájiti své názory a stanovisko. Bylo potřebí neustále vysílati do ciziny na studia nadané jinochy buď na náklad církve nebo s podporou některých patronů, kteří s k tomu doma zvláště připravovali.

Bratrství jinoši studovali především v Basileji, Wittenberku, u Králevci a jinde. Mládenci, kteří jistou dobu již se v "Jednotě" cvičili a nějaký pokrok učinili, bývali přijímáni za okoluty, což byl první stupeň stavu duchovního. Dělo se to zpravidla na synodě s zachováním určité formy jakési ordinace.

Ordinace se konala v neděli před shromážděným lidem. Obřad byl zahájen písní "Przyjdz cieszycielu, duchu swiety", načež bratr duchovní kázal na citát z knihy Kazatel 2, evang. Janovo 12 a druhý list Pavlův k Timoteovi 2, 3, týkající se služebníků církevních. Kázal o tom, v čem záleží služba Boží, jakými vlastnostmi se mají vyznačovat služebníci církve. Nakonec pak vyzýval kandidáty stavu duchovního k řádnému plnění všech povinností. Pak obvyklým způsobem podání ruky byli kandidáti přijati za okoluty. Nato vykonány případné modlitby a zpívána píseň "Przednie mocny grunt jest Pan Bóg nasz."

Podobným způsobem bývali pokročilejší

okolutové ustanovení za jáhny. První synodní shromáždění zahájeno o 5:15 ráno písněmi: Krystowo wskrzeszenie jest obweselenie a Nawiedz nas Duchu swiety bylo věnováno přípravě k ordinaci, jež sestávalo z modlitby, čtení případných perikop hebrej. 5 Tit. 1 Math. 28. a z kázání bratra duchovního. Kázání spočívalo ve výkladu přečteného textu, pak zapěna píseň: O Jezu nasz Kryste a pak následovalo kázání.

O úřadu kněžském: Co jest tento úřad a jak se má v něm každý vésti a lidem užitečně sloužiti; co nás ujišťuje, že tento úřad pravdivě máme a zastáváme, jaká jest útěcha věrných sluhů a jaká škoda nevěrných. Dlouhé kázání zakončeno modlitbou a písní: "Królu wicków tys mocny." O 7:15 hod. ráno došlo k vlastnímu ustanovení na jáhenství, jež bylo zahájeno písní. Na to následovalo čtení z Písma k Timof. 3. Potom vyvolání a představení kandidátů—bohoslovci, jimž byly připomenuty povinnosti jáhenské.

Ordinace, jež následovala skládala se z odříkání formule slibní "Slibujeme Pánu Bohu a služebniku jeho" atd. starších poslouchati, společnost milovati etc. a z potvrzení slibu podáním pravic starším a vložení rukou starších na hlavy kandidátů. Mezi tím, co bratři starší modlí se nad nimi, shromáždění zpívalo píseň "Pasterzu, sprawco najwyzszy."

Povinnosti a funkce jáhnů nalézáme ve spisech bratrských mnohokrátě vypsané. Byli přidělováni jednotlivým správcům duchovním.

Hlavní jejich funkcí bylo kázati, posluhovati křtem, požehnávatí sňatkům, vysluhovati svatou večeři Páně a vyučovati mládež katechismu. Jáhnové zasedali na poradách starších, měli pečovat o chudé a nemocné. V Polsku někteří bratři—kněží měli po boku tyto své jáhny a to proto, že jáhnové bývali časem samostatnými správci duchovními. Podle Lasického trvala zkušební doba jáhenství dosti dlouho, téměř do 30 let věku jáhnova. Kdo měl býti ustanoven za duchovního, ten byl povinen se přede vším vykázati dobrým vysvědčením toho sboru, ve kterém působil. Jména kandidátů, kteří byli právě na řadě byla předkládána kněžím na synodě shromážděným, aby v tajném zasedání každý přednesl své námitky, jež by měl proti některému z

nich. V případě posudku vzájemně nesouhlasících rozhodovali starší, před nimiž se bylo kandidátu zodpovídati z výtek, které kněží učinili. Nato starší přesvědčivše se o vážném a poctivém úmyslu jejich, zkoušeli je, zda-li ovládají dostatečně vědomosti věroučné.

Pak následovala zpověď každého kandidáta přednímu biskupovi. Po této přípravě, jež dělá se soukromě, následovala veřejná část svěcení, jež se konala za přítomnosti četně shromážděných věřících, zpravidla při nedělních bohoslužbách.

\* \* \*

Jesliže duchovní onemocněl nebo stářím se stal neschopným k dalšímu vykonávání svého úřadu, měl podle ustanovení úzké rady z r. 1557 být opatrován v některém bratrském domě.

Z volby kněžstva na synodách vycházeli členové úzké rady, spolustarší (konsenioři a starší senioři čili biskupové).

Na synodě poznaňské z r. 1581 konala se volba dvou starších tajnými losy všech duchovních, z nichž, po seznání losů Čechů a Moravanů, z kandidátů jeden nebo druhý anebo oba byli pak dosazeni. Z toho jest patrné, že volby biskupů a členů "Úzké rady" vůbec účastnilo se stejnou měrou duchovenstvo polské, jakož i duchovenstvo českomoravské.

\* \* \*

O oboru působnosti "Úzké rady" a funkcích jednotlivých členů jsou podrobné záznamy z dekretů vydaných Gyndelim z Lasického řádu církevního a ze synody varšavské.

"Úzká rada" měla být nejvyšším orgánem správy církevní. Mezi přední povinnosti starších náležely visitace jednotlivých sborů, které se měly podle řádu konati jednou do roka. "Úzká rada" měla se též starati o to, aby v Jednotě udržována byla jednomyslnost v názorech věroučných a náboženských.

Bez vědomí a souhlasu jejího nesměl nikdo z duchovních uveřejňovat řádných spisů. Písař Jednoty byl povinen sledovat theologickou literaturu, v jeho sídle v Ostrorogu byla zřízena knihovna, tak jako byla příruční knihovna pro Českomoravskou Jednotu s archivem v době Blahoslavově v Ivančicích.

**Vděčná vzpomínka.**

Bratři faráři J. Vl. Šebesta a Francis Horníček se zapsali svojí prací a upřímným přátelstvím hluboko do mého srdce.

Br. farář Šebesta jezdil do našeho sboru počínaje létem 1919 až do léta 1948, kdy jsem odcházel do výslužby. Jeho návštěvy znamenaly vždy nové povzbuzení k práci pro Boží království. Sbor v něm měl také svého přímluvce u Jeronýmovy Jednoty, kterou spolu s br. farářem Řepou z Velimi založil.

Br. farář Horníček začal práci v Sudkově, která se potěšitelně rozvíjela, takže jsme tam mohli postavit malý, ale útulný kostelíček a tamní bratři a sestry, většinou tovární dělníci, se věrně drží Slova Božího.

Ale i jiné významné dílo započal br. Horníček. Na svých pochůzkách krajem, když byl duchovním správcem sboru v Třebíči, objevil téměř opuštěný zámek v Myslibořicích. Zvěděl, že je na prodej, a že jej prodává čsl. vláda, přišel na myšlenku zřídit v něm ústav církve a to pro staré členy a také pro osiřelé děti. Protože by byla církev svými prostředky na zaplacení zámku nestačila, vrátil se do Ameriky a sebral tam mezi přáteli částku okolo 230,000 Kčs a tak se mohl uskutečnit jeho krásný plán.

Ústav plní až do dnešního dne své poslání a skýtá útulný domov mnoha přestárlým bratřím a sestrám, ale i jiným potřebným bez ohledu na jejich náboženskou příslušnost. Myslibořice, Sobotín a ostatní sociální ústavy doposud spravuje synodní rada českobratrské církve evangelické.

-ý

**Co se u nás vypravovalo o předcích.**

Předkové prababičky po tatínkově straně byla rodina Tichých v Krásné nebo v okolí usedlá. O jednom z těchto dědů jménem Tichý se vypravuje, že trpěl pro viru, kterou po otcích vyznával. Byl vrchnostenským soudem souzen a tak holi zbit, že byl považován za mrtvého. Tu řekl panský úředník: "Duši poručte ďáblu a tělo hod'te na mrchoviště!"

Na ta slova byl polomrtvý děd hozen na hnojiště.

Praděd se však probral z mrákot smrti a byl ještě sedm roků živ. Zakrvavenou košili svlékl, schoval a pravil: "Tuto košili mi o-

blečte, až zemru a budete mne strojit do hrobu."

Ten rok na to sel ještě obilí a Bůh tak žehnal jeho práci, že z mnohých stébel vyrůstalo až po sedmi klasích. To, tak se v rodině myslelo, byla odměna za utrpení, které pro věc Boží podstoupil.

My si pak památky zbožného děda velice vážíme a věříme, že jako přichází zlořečenství na potomky přestupníků zákona až do třetího a čtvrtého pokolení, že tak zase jsou požeňáni potomci zbožných otců, kteří pro pravdu Páně příkoří snášeli.

-ý

***Z našeho Siona  
a odjinud***

Dr. Charles Chval, známý chicagský lékař a kazatel, zemřel dne 12. září v Chicagu. Dr. Chval churavěl po několik let, ale na lůžko byl připoután jen v posledních třech týdnech života. Jeho dlouholetá vlastenecká i duchovenská činnost bude vzpomínána mnoha jeho přáteli. Naše Jednota v něm měla vždy oddaného příznivce a pracovníka. Stál při jejím založení a až do posledního sjezdu byl členem širšího výboru.

Pohřební pobožnost se konala v úterý, dne 15. září v Chicagu a vykonal ji přítel zesnulého br. far. Šefl z New Yorku. Český promluvil za přátele zesnulého i za Národní jednotu čsl. protestantů známý chicagský krajan, br. Julius Heger. Rodině Dr. Charles Chvala vyslovujeme upřímnou soustrast.

Newyorský denník přinesl zprávu, že po únorovém převratu v ČSR v r. 1948 ušlo z Československa přes 60,000 lidí. Z toho 10,000 Slováků a 50,000 Čechů. V U.S.A. našlo nový domov 15,000 z nich; v Australii 11,000, v Kanadě 7,000, v Jižní Americe 6,000, ve Velké Británii též asi 6,000. V západním Německu se usadilo neb stále ještě čeká na vystěhování asi 4.500 uprchlíků čsl. původu, z nichž přes 700 žije dosud v táborech. V Rakousku jich je asi 400, z toho 100 v táborech a v Itálii žije asi 100 našich uprchlíků. Doufáme, že v tomto roce, který jest Rokem Uprchlíků, podle vyhlášení Spojených národů, se většině uprchlíků podaří nalézt domov v některé ze svobodných zemí světa.

Austrálský protestantský duchovní, Dr. Malcolm Mackay, vybízí církve, aby zvolily zvláštní komisi, která by pečlivě vyšetřila všechny podrobnosti o životě křesťanských církví v komunistických zemích. Římskokatolický kněz, P. L. P. Morgan, farář katedrály sv. Patrika v Melbourne prohlásil, že římská katolická budou tento návrh podporovat. — Návrh Dr. Mackaye následoval zprávu šesti austrálských duchovních, kteří se právě vrátili z cesty do Ruska, Československa, a Číny. Jejich zpráva o náboženské situaci ve zmíněných zemích byla označena mnohými faráři jako "příliš optimistická". O Sovětském svazu tito duchovní prohlásili, že se jim nezdá, že by tam bylo jakékoli omezení svobody při pořádání veřejných bohoslužeb. Dr. Mackay jest ředitelem Basser College při universitě v New South Wales.

(EPS).

\* \* \*

Nedávná schůze ústředního výboru Světové rady církví, která se konala na ostrově Rhodes, zdůraznila potřebu užších styků s křesťanskými církvemi v komunistických zemích. Generální sekretář rady, Dr. W. A. Visser 't Hooft prohlásil, že církevní rada už po dlouhou dobu usiluje o prohloubení a rozšíření mezicírkevních styků s komunistickými zeměmi, ale že zároveň musí býti neustále na pozoru, aby tyto styky byly nepolitické. Nebezpečí infiltrace Světové rady nábožensko-politickými exponenty z Východu stejně jako ze Západu jest možné, ale nežádoucí. Proto též představitelé Světové rady užívají vši možné opatrnosti tam, kde v mezicírkevních stycích politické ohledy a tlak by mohly být hlavními důvody k takovým stykům.

\* \* \*

Dr. Ralph W. Lloyd, president presbyterni koleje v Maryville, Tennessee byl zvolen novým presidentem Světové presbyterni alliance na nedávném sjezdu v Sao Paulo v Brazílii. Dr. Lloyd nastupuje na místo, které po dva termíny zastával Dr. John A. Mackay, býv. president semináře v Princeton, N. J. Všeobecně se myslelo, že novým presidentem bude prof. J. L. Hromádka, který byl prvním vice-presidentem a také proto, že v presidentství se střídali Evropan s Američanem. Profesor Hromádka však se vzdal kandidatury ve prospěch Dr. Lloyda. At' důvody k tomuto kroku byly jakékoli, rozhodnutí prof. Hromádky bylo moudré.

\* \* \*

25. října t. r. se dožije šedesátipětilet

vedoucí tajemník synodní rady československé církve evangelické, br. B. Valeš. Redaktor t. l. ví jenom, že br. Valeš je rodákem tábořským. O jeho studiích a počátcích duchovenské práce není informován. Br. Valeše však zná po mnoho let z jeho práce v synodní radě, kam byl povolán ještě jako mladý duchovní jako administrativní pomocník prvního synodního seniora Dr. J. Součka. Církev nalezla v br. Valešovi vzácného a spolehlivého pracovníka. Za vnějšně ukázněným a prostým zjevem se skrývá osobnost vřelé a poslušné víry, hluboké vážnosti a věrnosti. Všichni synodní senioři v něm našli pomocníka nad míru loyálního. Církev doma uznala služby tohoto bratra tím, že mu udělila titul církevního rady. Universita v Dubuque, Iowa mu před nedávnem propůjčila čestný titul doktora bohosloví. My nemáme nic než pozdravy, díky a vřelé přání zdraví a Božího požehnání, které zasíláme v těchto dnech tomuto milému bratru a příteli.

\* \* \*

V polovině srpna t. r. zemřel v Praze E. F. Burian, známý divadelní spisovatel a režisér. Burian byl znám svými experimentálními pokusy na divadelní scéně již od r. 1934, svým divadlem D 34. Komunistická vláda Československa ho v r. 1954 jmenovala Národním umělcem.

\* \* \*

Ve všech turistických oblastech Československa jest vybírán dvacetihaleřový příplatek na hotelových a jídelních účtenkách. Výnos tohoto zvláštního příplatku jest určen pro úpravu turistických míst, stavbu chat, úpravu horských stezek a pod. Vláda počítá s tím, že tyto příplatky vynesou nejméně 5 milionů korun ročně.

Československá vláda má hodně starostí s olejovým potrubím, které—podle "obchodní smlouvy" s Ruskem—musí postavit na území ČSR vlastním nákladem, aby Sovětský svaz mohl Československu prodávat více ropy. Starosti čsl vlády jsou několikere: 1) odkud přijdou peníze na úhradu nákladného potrubí?; a 2) co bude ČSR dělat s uhlím, kterého má nadprodukcí a jehož ložiska by mohla zásobovat čsl průmysl i ostatní obyvatelstvo po další století; a 3) kam zasadit horníky až zvýšený "dobrovolný" odběr ropy je "vysadí" z práce? Tato třetí starost vlády jest největší, protože nezaměstnaní horníci by se snadno mohli stát ohniskem neklidu a možné revolty proti vládě.

Rudolf Slíva:

**MAMINKA MI PSALA . . .***Nevracej se domů, maminka mi psala.*

*Dvacet dlouhých roků jedno jsem si přála,  
přivítat tě doma,  
a to přání stále v koutku srdce nosím.  
Silnější než život byla moje víra,  
že ty jednou přijdeš. Ale teď tě prosím,  
nechod', chlapče, domů.*

*Ve snách vídala jsem, jak se otevírá  
branka se zápraží do našeho dvorku,  
vcházíš ty, tvá žena a vnoučata moje.  
Za vsí na pahorku  
obléká se slunko do zlatého kroje,  
ve stráni tě zdraví lípy osamělé,  
břízky rozmlouvají jak o Božím těle,  
skřivan v poli lítá,  
jůřička tě vítá,  
po dnech setmívání opět v očích svítá.*

*Nevracej se, synku.**Zlou bys našel cestu.*

*Tátu zavřeli ti v městě do arestu,  
řekli, že je kulak, nevím, co to značí.  
A já útěchu už nemám ani v pláči.  
Všechno nač jsme dřeli, všechno to nám vzali,  
mé oči se už dávno ze slz vyplakaly.  
Tátovi už bude osmdesát roků,  
těžce oddychuje při každíčkém kroku,  
a jak věci přišly, ošetření stále  
a plesnivou kůrku má teď v kriminále.*

*Nepracuji, neřím. To je zákon nový,  
za to musím volat Sláva Stalinovi.  
Třebaže jsem vlasti čtyři syny dala,  
že jsem čtyři syny dobře vychovala,  
v chalupě mé vlastní není pro mne místa.  
Z těch mých synů žádný není komunista.*

*Zivoříme, zhyne. Slabí jsme i v hněvu.*

*Nechod', chlapče, do Čech k mámě na  
návštěvu . . .*

(Ze sbírky "Pozdní žen.")

**Humor v ČSR.**

Není ho mnoho, ale ten, který je, jest do-  
brý a přiléhavý. Naši lidé si rádi a s chutí  
humorně a vystižně vykládají všelijaké zkratky,

kteří vládní orgány zavedly neb užívají. Tak  
ku příkladu zkratka J. Z. D. (Jednotné ze-  
mědělské družstvo) se musí číst s obou stran.  
Od leva do prava prý znamená: Jedni Zadar-  
mo Děljají! Pozpátku pak se čte: Druzí Za-  
darmo Jedí! Ten, kdo se chce dostat na vyšší  
školy neb být jist lepším zaměstnáním musí  
mítí správný původ. Má-li správné PŮDĚRO,  
pak se nemusí bát. Tato zkratka znamená:  
PŮvod DĚlnicko-ROLincký! Má-li pak i  
KLAPOKLIDEZ nemusí se budoucnosti bát,  
protože to znamená, že má Kladný Poměr  
K Lidově-DEmokratickému Zřízení.

\* \* \*

NARPA — Národní Podniky Papírnické —  
se čte Ni ARch PAPíru.

\* \* \*

Lékařská prohlídka železničních zaměst-  
nanců se provádí tak, že zaměstnanci se se-  
řadí na nástupišti a železniční lékař provede  
jejich "prohlídku" z okna projíždějícího ry-  
chlíku!

\* \* \*

Zeptal se vás už někdo, "Proč se sluníčko  
směje, když vychází?" Prý proto, že má ra-  
dost, že bude zapadat na Západě.

\* \* \*

Cinovník strany se pokoušel vysvětlit děl-  
níkům, že v komunistickém státě se nepěstuje  
kult osobností, protože si všichni jsou rovni.  
Když dokončil, jeden dělník se přihlásil o slo-  
vo a začal: "At' žije náš pan ministr . . ."   
Přednášející ho ihned zarazil a znovu začal  
vykládat o tom, že v komunistické společnosti  
si všichni jsou rovni. Dělník však se nedal  
umlčet. Žádal, aby směl dokončit větu: "At'  
žije náš pan ministr na 800 Kč měsíčně jako  
my!"